

LOCALISATION OF CYCLING EVENTS – CASE STUDY

[Lokalizace seriálů cykloeventů – případová studie]

Jiří Helešic¹

¹ Slezská univerzita, Obchodně podnikatelská fakulta, Univerzitní nám. 1934/3, 73340 Karviná
Email:helesic@opf.slu.cz

Abstract: Event tourism is perceived as a systematic planning and development of image-building factors and attractiveness of tourist destinations. Organizing sport events such as cycling race series on mountain bikes can be one of the instruments of destination management, or rather its components of event tourism. In our case, we chose the races with more than 15 years of tradition, "Bike for Life of Česká spořitelna" and "Author marathon tour". We analysed the spatial distribution of individual racing series in terms of their potential use for tourism and monitored attributes of tourism in municipalities with extended powers. The results show that the attractiveness of the landscape environment may be a deciding factor in decision of participation in bike events and tourism.

Keywords: landscape, regionalization, spatial distribution, sport events.

JEL classification: Z39

Doručeno redakci: 3.5.2016; Recenzováno: 19.5.2016; 19.5.2016; Schváleno k publikování: 30.11.2016

Úvod

Pořadatelství událostí a akcí sportovního charakteru můžeme zařadit do širší oblasti tak zvaného „EVENT TOURISM“. Event tourism je chápán jako součást snah budujících image atraktivit v destinacích. Jeho objektem zájmu jsou účastníci cestovního ruchu, kteří cestují, aby přímo navštívili určitou událost, nebo kteří mohou být motivováni k návštěvě určité destinace z důvodu konání nějaké události (Getz 2008). Sportovní události a akce jsou specifické tím, že jsou jedinečné, dočasné, speciálně plánované, řízené a organizačně zabezpečené (Kotíková a Schwartzhoffová 2008). Kromě diváků mají také značné množství přímých aktivních účastníků. To dělá ze sportovních akcí a událostí turistickou atrakci s možným dopadem na satelitní účet cestovního ruchu destinace potažmo státu (Ryglová, Burian a Vajčnerová 2011).

Výzkum vlivu konání sportovních eventů na ekonomické ukazatele pořadatele, či cestovní ruch destinace místa konání se zaměřuje na sportovní akce celosvětového významu tzv. „MEGA EVENTS“ nebo také „HALLMARK EVENTS“ (Roche 2000, Dowse, Hughes a Wong, in: Shipway 2012, Hall 1989, Ross 2006). Mezi „Hallmark sport events“ řadíme divácky nejsledovanější události typu Olympijských her, mistrovství světa v kopané, ragby, atletice apod. Efekty pořádání takovýchto sportovních událostí a akcí se projevují v nejrozličnějších oblastech, mezi něž patří životní prostředí, ekonomika, sociokulturní sféra, pracovní trh, cestovní ruch atd. Z pohledu efektů konání sportovních akcí jsou zkoumány i některé akce nižší sportovní úrovně nebo sportovní události s menší diváckou sledovaností (např. Raabová 2012, Gibson et al. 2003, Gratton et al. 2006).

Cyklistické sportovně turistické akce mají, nejen v České republice, dlouholetou tradici a jsou nedílnou součástí turistiky. Považujeme je také za formu event turismu a tedy i za součást celého komplexu cestovního ruchu. V našem sdělení se zaměříme na analýzu lokalizace celorepublikových seriálů cyklistických závodů pro profesionály i amatérské jezdce na horských kolech. Jedná se o cyklistickou disciplínu s hromadným startem, využívající

především nezpevněných cest ve zvlněném terénu. Dle užívaného typu kol umožňující jízdu v terénu se pro ně vžil název „Závody na horských kolech“ tedy „Mountain bike races“, dále jen MTB závody. Věnujeme se zde dvěma tradičním seriálům cyklistických závodů „Kolo pro život České spořitelny“ a „Author marathón tour“. Přesto, že se jedná o sportovně turistické akce značného rozsahu (cca 30 samostatných akcí během roku s celkově téměř 35 000 aktivních účastníků), nejsou doposud z hlediska dopadu na cestovní ruch v České republice analyzovány.

Cílem pilotní studie je analýza vlivu lokalizace jednotlivých závodů na počty účastníků. Vycházíme ze sledování četnosti konání závodů v definovaných regionech, počtu jejich aktivních účastníků a z kvantifikace územního potenciálu vybraného místa pro cestovní ruch. Předpokládáme, že lokalizace jednotlivých závodů je soustředěna na místa s vyšším potenciálem územních podmínek a předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu. Předpokládáme dále, že místa konání s vyšším potenciálem využití pro cestovní ruch, potažmo jeho segmentu - cykloturistiku, přilákají také více účastníků. Pokusíme se také najít odpověď na to, zda se vzdálenost místa konání od míst s největším potenciálem rezidentů (Praha a Brno) projev i v počtu účastníků jednotlivých závodů.

Článek je standardně strukturován. Úvod je věnován event turismu a cyklistickým závodům. První kapitola se zabývá rajonizací České republiky z pohledu cestovního ruchu. Kapitola druhá pak blíže popisuje seriály sledovaných závodů, sběr a zpracování dat. Třetí kapitola je věnována výsledkům analýz a hledání kauzálních vztahů. Závěr shrnuje dosavadní zjištění a naznačuje možný směr dalšího výzkumu.

1 Teoretická východiska

Rajonizací území České republiky, z pohledu cestovního ruchu, se již od sedmdesátých let minulého století zabývají význační čeští a slovenští geografové. Turistickým a rekreačním využitím krajiny se zabývali například autoři jako Dohnal (1985), Šprincová (1965, 1990) - Jesenicko, Novotná (2005) - Plzeňsko nebo Havrlant J. a M. (1986, 2005) - Ostravsko atd. Potenciál a předpoklady rozvoje cestovního ruchu České republiky obšírně také rozebírají, Vystoupil a Šauer (2011). V zásadě členění potenciál a předpoklady cestovního ruchu daného území na selektivní – ty ve své obecnosti nejsou předmětem našeho zájmu. Dále lokalizační se základním členěním na přírodní a kulturně – municipální a dále realizační s členěním na komunikační a materiálně technické. Jednotlivým atributům krajiny jsou přiřazovány bodové hodnoty a jejich procentuální váha.

Podrobněji se metodickým přístupům k hodnocení potenciálu cestovního ruchu území věnuje také Klapka (2008) a pokouší se modelově převést bodové vyjádření potenciálu (kulturně historického) do formy plošného vyjádření jako je tomu u vyjadřování přírodního potenciálu kde se v nejjednodušší formě kvantifikace vzájemně poměrují plochy vhodné pro rekreaci s plochami méně vhodnými nebo nevhodnými. Prozatím však jsou takto modelově zpracovávány menší územní celky (Jihomoravský kraj, Plzeňsko, Vranov Nad Dyjí apod.). Jednotná kvantifikace potenciálu cestovního ruchu pro celou Českou republiku je zpracována Bínou (2010) a Vystoupilem (2006).

Bína (2010) ve své Aktualizaci potenciálu cestovního ruchu v České republice definuje, klasifikuje a přiřazuje bodové hodnoty jednotlivým skladebným prvkům potenciálu cestovního ruchu správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP). Doplnuje tak své dřívější hodnocení potenciálu cestovního ruchu o vyjádření míry dostupnosti území individuální dopravou a obslužnosti území veřejnou dopravou. Do výpočtu aktualizovaného

potenciálu cestovního ruchu území je také zahrnuto tzv. přiznání vyššího statutu území nebo jeho atraktivity. Jedná se například o záznam v seznamu kulturního dědictví UNESCO, přiznání statutu městské památkové rezervace, památkové zóny anebo začlenění území do „Národního parku“ (dále jen NP) či „Chráněné krajinné oblasti“ (dále jen CHKO). Vyšší stupeň ochrany turistických atraktivit mnohdy znamená omezení provozování některých aktivit. Řízené využití krajiny se statutem NP, CHKO může omezit škodlivé vlivy nadměrného využití pro turismus a na druhé straně může zatráktivnit lokalitu pro účastníky a zajisti tak pořadatelům odpovídající naplnění počtu startujících.

Kromě těchto dvou základních publikovaných přístupů k vymezení regionů v cestovním ruchu je v současnosti uplatňován moderní marketingový přístup, který vychází z premisy efektivního vytváření konkurence schopných produktů cestovního ruchu. Vytvářejí se tak územní celky, které se mohou svou atraktivitou (potenciálem) uplatnit na trhu cestovního ruchu. Tuto formu rajonizace České republiky uplatňuje při představování ČR u nás i v zahraničí Česká centrála cestovního ruchu – „CzechTourism“. Na rozdíl od administrativního rozdělení na kraje a obce používá členění ČR na 17 turistických regionů rozdělených dále do 40 turistických oblastí. Tato regionalizace nerespektující administrativní členění ČR, potažmo v Evropské unii používanou „Nomenklaturu územních statistických jednotek“, přináší jisté obtíže v oblasti poskytování a sdílení informací a kooperace s orgány veřejné správy. Přesto, že se takto vzniklé destinace cestovního ruchu opírají primárně o regionalizaci dle atraktivity a uplatnění na trhu cestovního ruchu, nebyly doposud komplexně za Českou republiku kvantifikovány.

2 Sběr dat a metodika zkoumání

2.1 Kolo pro život

Seriál cyklistických závodů „Kolo pro život České spořitelny“ dále jen KPŽ ČS má již 16letou tradici. Každoročně se jej účastní na 25 000 aktivních cyklistů. Postupně se od roku 2000 z jednotlivých MTB závodů pro profesionální cyklisty seriál rozrostl v celospolečenský fenomén, který láká celé rodiny amatérských cyklistů. V průběhu dubna až září je každoročně realizováno cca 14 závodů rozdělených podle délky trati na jednotlivé trasy. Většinou jde o „Hlavní závod“, zkrácená trasa „C“, fitness jízda „D“ a závody různých kategorií dětí dle věku. Profesionální cyklisté startují v kategorii „ELITE“, která čítá přibližně 50 - 100 jezdců, následně je závod vypsán pro muže a ženy v různých věkových kategoriích (17 – 22, 23 – 29, 30-39, 40-49, 50-59, nad 60 let). Obdobně je tomu v rozdělení kategorií dětí a mládeže. Každého závodu se účastní 1500 – 1800 aktivních jezdců.

Pořadatelem celého seriálu závodů byla společnost ČS MTB Team s.r.o., jež se po vstupu hlavního investora od roku 2014 jmenuje Petr Čech Sport s.r.o. Společnost se specializuje na sportovní marketing a pořádání sportovních akcí. Vzhledem k úspěšnosti projektu KPŽ ČS jsou od roku 2011 pořádány obdobné seriály zimních běžeckých závodů „Stopa pro život“ a sjezdových MTB závodů „Enduro série“. Generálním partnerem je Česká spořitelna, hlavními partnery pak pojišťovna Kooperativa a Škoda auto, mediálními partnery Česká televize, Radiožurnál a cyklistické časopisy VELO atd. Společenský statut a vážnost dokladují institucionální partneři, jako je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Česká unie sportu a Asociace krajů České republiky.

2.2 Author maraton tour

Seriál cyklistických závodů „Author maraton tour“ dále jen AMT má 14letou tradici. Zahrnuje 10 závodů v průběhu dubna až září každého roku. Garantem pořadatelství je firma specializující se na výrobu a prodej kol značky AUTHOR a AGANG. Také zde jsou

jednotlivé závody určeny profesionálním jezdci a amatérům, rozděleným dle výkonnosti, genderové příslušnosti a věkových kategorií obdobně jako je tomu u KPŽ ČS. Pořadatelé AMT se zaměřují i na doprovodné závody dětí a mládeže, závody rodinných týmů a firemních skupin. Celkově se závodů účastní na 12 000 až 15000 závodníků ročně. Menší závody na Jižní Moravě mají průměrně okolo 300 závodníků. Stěžejní akce „AUTHOR KRÁL ŠUMAVY“ v okolí Klatov a „ČT AUTHOR CUP“ v Josefově Dole v Jizerských horách pak mají účast téměř desetinásobnou s bohatou mezinárodní účastí. Mediálními partnery jsou Česká televize (dříve televize NOVA) a cyklistické časopisy Cykloservis, Velo, Bike+Peloton. Hlavními partnery pak BMV Invent, Nutrend a Birel. Trati jednotlivých závodů jsou opět rozděleny podle délky. Některé menší závody mají pouze jednu trať okolo 50 km. Velké závody, jako je například „Author Šela Maraton“, pak i 3 trati v rozsahu 26, 49 a 93 km. Stejně tomu je v závodě „Král Šumavy“ se startem v Klatovech a trati na 45, 70 a 105 km doplněnou o speciální trasu pro „handbike“ zdravotně postižených.

2.3 Kvantifikace potenciálu území a počtu účastníků

Celkově bylo sledováno na 210 závodů. Vzhledem k nejednotnému způsobu vedení evidence počtu účastníků závodů u jednotlivých pořadatelů jsme byli nuceni zkrátit společné sledované období na léta 2009 až 2015. V období let 1996 – 2009 vykazovalo vedení statistik počtu účastníků u jednotlivých pořadatelů zjevné nedostatky, a proto nebyly tyto údaje do našich analýz zahrnuty. Za „počet účastníků“ je v našem případě považován oficiální záznam o počtu úspěšně absolvujících závodníků. V zájmu objektivity jsme nezapočítávali přihlášené závodníky diskvalifikované, nenastoupivší na trať, či ty, jež trať neabsolvovali celou nebo v předepsaném časovém limitu. Podle našich zkušeností je to přibližně o 10 – 15 % méně než je počet přihlášených účastníků. Dle oficiálních statistik tak v tomto období úspěšně absolvovalo některou z vybraných tratí na 207 000 závodníků. Celkový objem potenciálních účastníků cestovního ruchu – pasivních i aktivních účastníků závodů určitě přesahuje čtvrt milionu. Údaje o seriálech cyklistických závodů jsme získávali z dostupných veřejných zdrojů organizátorů seriálu závodů „KPŽ ČS“ a „AMT“ a specialistů na sportovní časomíru „Sport Soft Timing“.

Místo konání stratu má bodovou charakteristiku výskytu, ale charakter distančního závodu na 30 až více než 100 kilometrů odpovídá metodice hodnocení přírodního potenciálu území jako plošné charakteristiky. Za minimální jednotku plochy území místa konání jsme proto zvolili obce s rozšířenou působností (tzv. obce III. stupně, dále jen ORP).

Pro kvantifikaci předpokladů vyžití území (destinace) pro cestovní ruch byla využita aktualizovaná verze „Potenciálu cestovního ruchu v České republice“ od autorského kolektivu Ústavu územního rozvoje v Brně. Dle Bíny (2010) segmenty celkového potenciálu cestovního ruchu území tvoří „potenciál atraktivit cestovního ruchu“ a „potenciál ploch a linií“ ovlivňujících cestovní ruch.

Atraktivitami cestovního ruchu jsou přírodní pozoruhodnosti jako osamělé skály a výchozy, jeskyně, skalní brány a podobně, ale také antropogenní díla jako například zámky, hrady, kostely či celá historická centra. Tyto atraktivity mají vesměs „bodový“ výskyt a kvantifikována je jeho přítomnost na území. Dále jsou tyto jednotlivé „atraktivity“ diferencovány podle významových stupňů pro cestovní ruch. Významovou selekci atraktivit považuje Bína (2001, 2002, 2010) pro cestovní ruch za nutnou.

Pro kvantitativní vyjádření ploch a linií ovlivňujících cestovní ruch bylo použito 7 primárních typů ploch a 6 typů linií. Každá z ploch a linií má určitý význam pro rozvoj cestovního ruchu.

U ploch je orientace významu obousměrná. Tím je myšleno, že část ploch takto hodnocených má kladný vliv na rozvoj cestovního ruchu (Rekreační a turistická krajina typu II apod.) a část záporný (např. Průmyslový a těžební prostor). U linií (délka silniční sítě, délka břehů vodních ploch atd.) mají všechny typy podporující charakter. U každé plochy a linie je vyhodnoceno příslušné územní zastoupení z rozlohy vybraného území. Rámcové intervaly zastoupení ploch a linií zakládají intenzivní stupně podobně jako tomu je u významu atraktivit.

2.4 Statistické zpracování dat

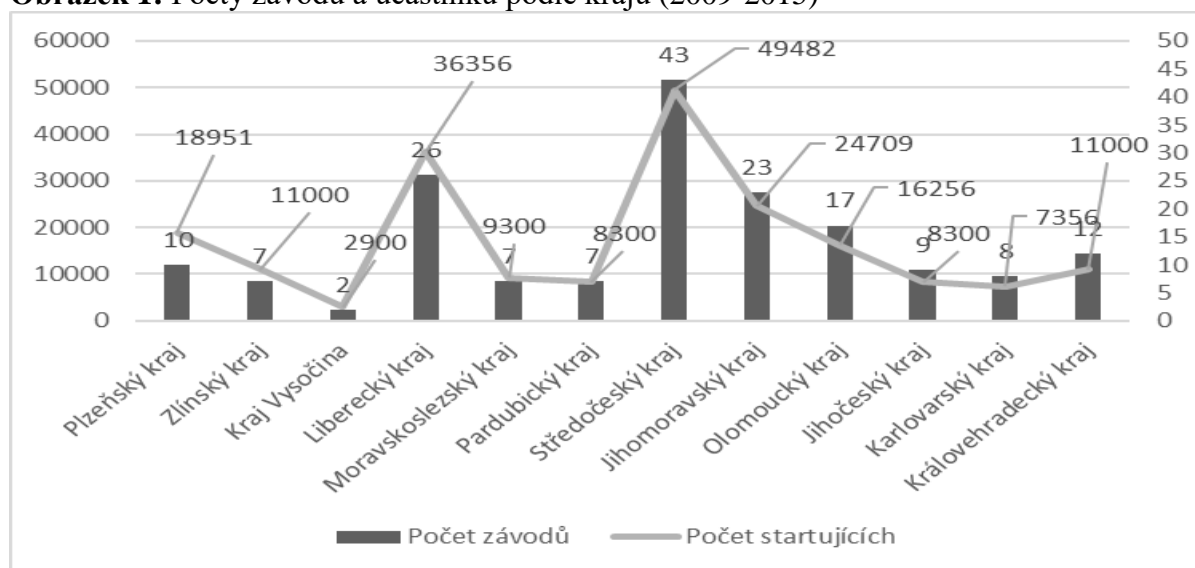
Kromě základních deskriptivních a komparativních metod jsme použili jednoduché statistické metody. Pro analýzu dat to byla metoda deskriptivní statistiky, pro ověření linearitu a normality rozdělení dat jsme použili dvojrozměrnou projekci dat. Vzhledem k tomu, že naše sledované proměnné počtu účastníků a lokalizace jednotlivých závodů mají limitovanou velikost výběrového souboru, rozhodli jsme se pro neparametrické metody měření míry asociace pomocí Kendallova koeficientu pořadové korelace (Hendl 2008). Dostupné údaje charakterizující cestovní ruch vybraného území jsme čerpali z databáze výzkumů a analýz agentury Czech Tourism, dále již zmíněného Ústavu územního rozvoje a veřejné databáze Českého statistického úřadu.

3 Výsledky a diskuse

V letech 2009 – 2015 úspěšně dokončilo některý ze závodů seriálu KPŽ ČS celkem 128 700 aktivních účastníků a v seriálu AMT to bylo 78 201 závodníků. Srovnáním výsledkových listin a evidence přihlášek odhadujeme, že se v uvedeném období cyklistických závodů pořádaných v rámci seriálů KPŽ ČS a AMT mohlo zúčastnit cca 235 000 aktivních jezdců. Celkově bylo realizováno v tomto období 171 závodů. Vyšší průměrný počet účastníků má seriál závodů KPŽ ČS (1325) oproti 1160 v seriálu AMT. Počty účastníků jsou jedním z kritérií další spolupráce organizátorů a finančních a mediálních partnerů obou seriálů. Počty účastníků však nelze neustále navyšovat.

V první fázi výzkumu jsme analyzovali distribuci závodů a účastníků do jednotlivých krajů. Nejvíce závodů je lokalizováno ve Středočeském kraji. Jistou převahu zde mají pořadatelé KPŽ ČS (29) nad AMT (14). Dále je oběma pořadateli preferován kraj Liberecký, i když v opačném pořadí (KPŽ ČS 7, AMT 19).

Obrázek 1: Počty závodů a účastníků podle krajů (2009-2015)

Zdroj: vlastní

Organizátoři seriálu KPŽ ČS téměř polovinu závodů pořádají ve Středočeském a Královéhradeckém kraji. Organizátoři AMT se soustřeďují na Jihomoravský a Liberecký kraj. Lokalizace míst konání do jednotlivých krajů jistým způsobem odráží dopravní dostupnost pro organizační tým. Zatímco AMT má především lokální organizátory hlavní organizační tým KPŽ ČS vyjíždí ze sídla společnosti v Praze. Vlastní počet pořádaných sportovních událostí odráží zájmy, potřeby a strategie pořadatelů. Počty účastníků pak motivační složku a vnímání lokalizace z pohledu účastníků.

Nejvyšší průměrné počty účastníků jsme zaznamenali v kraji Plzeňském (1895) a Zlínském (1571). Naopak nejnižší průměrné počty účastníků zaznamenáváme v krajích Jihočeský, Karlovarský, Královéhradecký. Ve všech případech je to těsně nad 900 účastníků na závod.

Ve výzkumu provedeném společností FOCUS Marketing & Social Research pro agenturu CzechTourism v roce 2016 byly sledovány motivační atributy jednotlivých regionů ČR (krajů) pro trávení volného času a dovolených. V žádném z krajů není vnímána cykloturistika jako dominující motivační atribut. Nicméně v Plzeňském, Středočeském, Jihočeském kraji a kraji Vysočina patří cykloturistice pomyslné 5. místo v pořadí motivačních atributů. Na opačném konci spektra pak je překvapivě Zlínský kraj a Karlovarský, který si respondenti s cykloturistikou spojují jen velmi málo. Obdobně na tom je i Praha se zcela odlišnou motivační strukturou návštěvníků. Naše zjištění ukazuje tabulka č. 1. Návštěvníky vnímaná vhodnost kraje pro cykloturistiku nekoreluje s našimi výsledky účastnického zájmu o závody rozdělených dle krajů.

Tabulka 1: Počty závodů v kraji a motivační atributy k trávení volného času a dovolených

Kraj	Počet závodů	Počet startujících	Průměrný počet startujících	pořadí atributu Cykloturistika	% respondentů
Plzeňský kraj	10	18951	1895,1	5	26
Zlínský kraj	7	11000	1571,4	12	11
Kraj Vysočina	2	2900	1450,0	5	21
Liberecký kraj	26	36356	1398,3	6	17
Moravskoslezský kraj	7	9300	1328,6	10	17
Pardubický kraj	7	8300	1185,7	6	18
Středočeský kraj	43	49482	1150,7	5	19
Jihomoravský kraj	23	24709	1074,3	7	23
Olomoucký kraj	17	16256	956,2	9	14
Jihočeský kraj	9	8300	922,2	5	26
Karlovarský kraj	8	7356	919,5	12	8
Královéhradecký kraj	12	11000	916,7	6	22
Celkový součet	171	203910	1192,5		

Zdroj: vlastní

Na základě uvedených zjištění jsme se rozhodli dále analyzovat lokalizaci jednotlivých závodů. Při kvantifikaci atraktivnosti jednotlivých míst konání závodů jsme se rozhodli (jak uvedeno výše) pro Bínovo pojetí potenciálu cestovního ruchu území. Za nejmenší jednotku územního dělení jsme zvolili obce s rozšířenou působností. Kromě kvantitativního vyjádření celkového potenciálu jsme analyzovali i jeho jednotlivé segmenty. Porovnávali jsme příslušnost území nebo jeho části k Chráněným krajinným oblastem nebo Národním parkům, kvantifikaci typu krajiny, hodnocení přírodních pozoruhodností s vlivem na cestovní ruch, dálniční a silniční dostupnost, vhodnost krajiny pro cykloturistiku. Tyto údaje jsme dále doplnili o dostupná data o cestovním ruchu jednotlivých ORP. Do našich analýz jsme zahrnuli atributy jako počty evidovaných hromadných ubytovacích zařízení v ORP, počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních, délka pobytů rezidentů a průměrná délka pobytu

rezidentů v ORP. Vycházeli jsme z údajů Českého statistického úřadu za období 2012 – 2014 (2015 doposud nejsou k dispozici). Přehled sledovaných atributů nalezneme v tabulce „Místa konání závodů a jejich charakteristika“, která je přílohou č. 1 tohoto textu. Celkem jsme analyzovali 8 atributů, které blíže vyjadřují hodnocení potenciálu území místa konání pro cestovní ruch. Jisté komunikační a realizační segmenty pak zastupují statistiky cestovního ruchu ze sběru dat Českého statistického úřadu a mapových podkladů.

Sledované cyklistické závody jednotlivých seriálů jsou představiteli sportovně turistických akcí v přírodě. Sezónní výkyvy jsou jednou z charakteristik dat o cestovním ruchu. Proto jsme se také zaměřili na rozložení závodů během roku. Organizátoři seriálu KPŽ ČS se soustřeďují na měsíce květen až září. Během nich pořádají 3 závody měsíčně. Zatímco organizátoři AMT rozkládají pořadatelsví závodů do delšího časového úseku (duben – říjen), a to pořádáním jednoho až dvou závodů měsíčně. Z pohledu účastnického zájmu nalézáme také jisté rozdíly. (viz Tabulka 2)

Tabulka 2: Pořadatelsví závodů a počty účastníků během roku

<i>seriál</i>	<i>AMT</i>			<i>KPŽ ČS</i>		
<i>měsíc</i>	<i>P_závodů</i>	<i>P_start</i>	<i>Průměr</i>	<i>P_závodů</i>	<i>P_start</i>	<i>Průměr</i>
duben	7	7762	1109	1	900	900
květen	14	12917	923	21	24200	1152
červen	12	9247	771	20	19200	960
červenec	7	9926	1418	21	27300	1300
srpen	14	16874	1205	22	22200	1009
září	2	516	258	22	30100	1368
říjen	7	20968	2995	1	1800	1800

Zdroj: vlastní

Legenda: AMT – Author maraton tour, KPŽ ČS Kolo pro život České spořitelny, P_závodů – počet závodů v letech 2009 – 2015 v jednotlivých měsících, P_start – počet startujících v letech 2009 – 2015 v jednotlivých měsících

U KPŽ ČS je počet pořádaných závodů vyrovnaný. Celkový účastnický zájem a průměry počtu úspěšných účastníků se však již liší. První vrchol přichází v červenci a pak následuje září. Nově je od roku 2014 zařazen říjnový finálový závod ve „Vysočina aréně“ v Novém Městě na Moravě se značnou účastnickou podporou. U seriálu AMT vidíme jeden z vrcholů v červenci a srpnu a druhý výrazný pak v říjnu. Jsou spojeny s tradičním pořádáním závodů v Jizerských horách – „ČT AUTHOR CUP“ a na Šumavě „AUTHOR KRÁL ŠUMAVY“. Z našich údajů nelze jednoznačně odvodit, že by účastnický zájem byl výrazně ovlivněn termínem konání jednotlivých závodů seriálu, ale je zřejmý příklon k účasti na říjnových „finálových“ závodech v Josefově Dole a ve „Vysočina aréně“.

I když se nabízí jednoduché konstatování, že organizátoři umisťují pochopitelně jednotlivé závody do míst s vysokou atraktivitou, není to z našich dat zcela zřejmé. Předpokládali jsme, že počet účastníků jednotlivých závodů seriálu KPŽ ČS a AMT je ovlivněn potenciální atraktivitou daného území pro cestovní ruch. Dále jsme předpokládali, že účastníci závodů využívají i některé ze služeb cestovního ruchu v daném území a to se projeví ve sledovaných statistikách cestovního ruchu.

Pro ověření lineární závislosti mezi sledovanými proměnnými jsme použili dvojrozměrnou projekci dat. Zjistili jsme nelineární monotónní rozdělení dat, a proto jsme k měření síly statistické závislosti mezi sledovanými proměnnými použili neparametrickou sumarizační statistiku „Kendallovu tau“, tedy koeficient pořadové korelace. Sledovali jsme jak pozitivní anebo negativní vztah mezi proměnnými, tak jeho míru asociace.

Za závisle proměnnou jsme považovali počty startujících na jednotlivých závodech seriálů. Vzhledem k tomu, že jsme zaznamenali jistou asymetrii ve vytíženosti jednotlivých krajů, doplnili jsme údaje o vzdálenost místa konání od Prahy a Brna. Předpokládali jsme, že dalším možným faktorem ovlivňujícím počty startujících je vzdálenost místa konání od Prahy či Brna, měst s největší koncentrací obyvatel a tedy i s nejvyšším účastnickým potenciálem. Průměrné dojezdové vzdálenosti jsou z Prahy 151 a z Brna 199 kilometrů.

Korelační koeficienty asociace průměrného počtu startujících na závodech seriálu KPŽ ČS, AMT a sledovaných charakteristik míst konání jednotlivých závodů ukazuje tabulka č. 3.

Tabulka 3: Kendallův koeficient asociace počtu účastníků a charakteristik ORP

		KPŽ ČS		AMT		Závody komplet	
		Kendall's tau b	PStart	Kendall's tau b	PStart	Kendall's tau b	PStart
Počet startujících	P_Start	Correlation Coefficient	1,000	Correlation Coefficient	1	Correlation Coefficient	1,000
		N	17	N	10	N	27
Body celkový potenciál	B_CP	Correlation Coefficient	*-0,353	Correlation Coefficient	0,111	Correlation Coefficient	-0,185
		Sig. (2-tailed)	0,048	Sig. (2-tailed)	0,655	Sig. (2-tailed)	0,175
Body - potenciál ploch a linií	B_PPL	Correlation Coefficient	**0,559	Correlation Coefficient	-0,422	Correlation Coefficient	-0,043
		Sig. (2-tailed)	0,002	Sig. (2-tailed)	0,089	Sig. (2-tailed)	0,755
Body- potenciál atraktivit CR	B_PA	Correlation Coefficient	-0,221	Correlation Coefficient	0,244	Correlation Coefficient	-0,197
		Sig. (2-tailed)	0,217	Sig. (2-tailed)	0,325	Sig. (2-tailed)	0,150
Body -potenciál ploch Chráněných krajinných oblastí a Národních parků ORP	B_CHKO/NP	Correlation Coefficient	-0,147	Correlation Coefficient	-0,378	Correlation Coefficient	0,031
		Sig. (2-tailed)	0,410	Sig. (2-tailed)	0,128	Sig. (2-tailed)	0,819
Body-typ krajiny	B_TYP	Correlation Coefficient	*-0,471	Correlation Coefficient	*0,511	Correlation Coefficient	0,088
		Sig. (2-tailed)	0,008	Sig. (2-tailed)	0,040	Sig. (2-tailed)	0,518
Body-přírodní potenciál	B_PP	Correlation Coefficient	-0,052	Correlation Coefficient	0,182	Correlation Coefficient	-0,043
		Sig. (2-tailed)	0,773	Sig. (2-tailed)	0,261	Sig. (2-tailed)	0,755
Body-dálniční dostupnost	B-DD	Correlation Coefficient	0,265	Correlation Coefficient	-0,022	Correlation Coefficient	0,168
		Sig. (2-tailed)	0,138	Sig. (2-tailed)	0,929	Sig. (2-tailed)	0,219
Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních - rezidenti	P_host/r	Correlation Coefficient	-0,294	Correlation Coefficient	0,289	Correlation Coefficient	-0,197
		Sig. (2-tailed)	0,099	Sig. (2-tailed)	0,245	Sig. (2-tailed)	0,150
Počet nocí v HUZ - rezidenti	P_noc/r	Correlation Coefficient	-0,103	Correlation Coefficient	0,067	Correlation Coefficient	-0,088
		Sig. (2-tailed)	0,564	Sig. (2-tailed)	0,788	Sig. (2-tailed)	0,518
Průměrná délka pobytu - rezidenti	P-DP	Correlation Coefficient	*-0,426	Correlation Coefficient	-0,422	Correlation Coefficient	-0,071
		Sig. (2-tailed)	0,017	Sig. (2-tailed)	0,089	Sig. (2-tailed)	0,602
Počet hromadných ubytovacích zařízení v ORP	P_HUZ	Correlation Coefficient	-0,118	Correlation Coefficient	-0,022	Correlation Coefficient	-0,009
		Sig. (2-tailed)	0,510	Sig. (2-tailed)	0,929	Sig. (2-tailed)	0,950
Počet lůžek v HUZ	P_PL	Correlation Coefficient	-0,176	Correlation Coefficient	0,156	Correlation Coefficient	-0,111
		Sig. (2-tailed)	0,323	Sig. (2-tailed)	0,531	Sig. (2-tailed)	0,416
Vzdálenost místa konání od Prahy	Km Praha	Correlation Coefficient	-0,005	Correlation Coefficient	-0,067	Correlation Coefficient	0,009
		Sig. (2-tailed)	0,874	Sig. (2-tailed)	0,788	Sig. (2-tailed)	0,950
Vzdálenost místa konání od Brna	KM Brno	Correlation Coefficient	*0,441	Correlation Coefficient	0,333	Correlation Coefficient	0,100
		Sig. (2-tailed)	0,013	Sig. (2-tailed)	0,180	Sig. (2-tailed)	0,466
Vhodnost krajiny pro cykloturistiku	Vhodn. Cyklo	Correlation Coefficient	**0,5	Correlation Coefficient	-0,289	Correlation Coefficient	-0,413
		Sig. (2-tailed)	0,005	Sig. (2-tailed)	0,245	Sig. (2-tailed)	0,227

Zdroj: vlastní

V seriálu závodů „Kolo pro život České spořitelny“ můžeme na zvolené statistické hladině významnosti ($\alpha \leq 0,05$) zamítnout nulovou hypotézu $H_0: \tau = 0$, že mezi proměnnými není asociace, u těchto sledovaných ukazatelů: Celkový potenciál území pro cestovní ruch, Potenciál ploch a linií, Typ krajiny, Průměrná délka pobytu hostů z ČR, Vzdálenost místa konání od Brna a Vhodnost krajiny pro cykloturistiku. U závodů seriálu „Author maraton tour“ můžeme totéž konstatovat pouze u vztahu počtu startujících a Typu krajiny.

Jak jsme již uvedli výše, předpokládali jsme, že lokalizace závodů do míst s vyšší atraktivitou a přírodním potenciálem pro cestovní ruch přilákají i více účastníků. V této souvislosti musíme poznamenat, že naše údaje o počtu účastníků vycházejí ze sedmiletého sledování a proto průměrné počty účastníků na závodech považujeme za stabilní vyjádření účastnické podpory seriálu i lokalizace jednotlivých závodů.

Zjistili jsme statisticky významné asociace mezi počtem účastníků a celkovým potenciálem atraktivit území pro cestovní ruch a některými jeho segmenty. K našemu překvapení však u

seriálu závodů KPŽ ČS měly tyto vztahy negativní monotónní závislost. U Celkového potenciálu atraktivit cestovního ruchu na hladině významnosti $\alpha \leq 0,05$, u Potenciálu ploch a linií a kvantifikace Typu krajiny pak na hladině významnosti $\alpha \leq 0,01$. Tato místa negativně asociují s délkou pobytu českých účastníků cestovního ruchu v ORP. Naše analýzy ukazují, že organizátoři seriálů lokalizují své závody i do míst s nižším potenciálem atraktivit pro cestovní ruch a také jeho segmenty orientované na přírodní atraktivity. I přes toto rozhodnutí organizátorů seriálu KPŽ ČS je zájem účastníků vyšší než u seriálu AMT a ještě se výrazně neváže na atraktivitu prostředí.

Počty účastníků v obou seriálech asociují, i když v opačném směru s kvantifikací atraktivit typu krajiny, kde se závod koná. U závodů seriálu KPŽ ČS je nejčastěji využívána „Krajina typu II“: *„členitá vrchovinná krajina s lesy, loukami a pastvinami, s četnými vyhlídkovými body, s relativně drobným osídlením; nebo krajina s plochým reliéfem, ale s vysokou estetikou danou střídáním lesů, luk a rybníků, velmi vhodná pro cykloturistiku; nebo krajina monumentálních izolovaných sopečných vrchů s vysoce kvalitními rozhledovými místy; nebo krasová krajina s méně vyvinutými povrchovými tvary“* s obecně podporujícím vlivem na cestovní ruch, u seriálu AMT je více využívána krajina typu I: *„horská a vyšší podhorská krajina s vysokým podílem lesů, s malebnou členitostí reliéfu představující kvalitní prostředí pro letní i zimní turistiku, rekreaci a zimní sporty, s drobným popřípadě rozptýleným osídlením nebo krasová krajina s vyvinutými povrchovými tvary, zejména skalnatými kaňony; nebo krajina s vysokou hustotou výrazných skalních útvarů“* s výrazně podporujícím vlivem na cestovní ruch. U seriálu AMT však nalézáme také vyšší zastoupení „urbanizovaného prostoru“: *„souvislé převažující plochy intravilánu šířící se z jádrového města (nad zhruba 20 000 obyvatel) do okolních obcí“* s omezujícím obecným vlivem na cestovní ruch (Bína 2001). Na základě našich zjištění musíme konstatovat, že očekávanou pozitivní vazbu mezi počtem účastníků a atraktivitou prostředí pro cestovní ruch se nám nepodařilo prokázat. U seriálu AMT jsme zaznamenali pozitivní asociaci mezi počtem účastníků a potenciálem Typu krajiny avšak dále s žádným dalším segmentem přírodních atraktivit.

Pořadatelé seriálu AMT deklarují na svém portálu svou marketingovou strategii: *„Domácí seriál maratonů Author maraton Tour je v mnoha ohledech výjimečný. Už to, že v roce 2016 odstartuje 14. ročník mluví samo za sebe. Ale to hlavní, o co zde od samého začátku jde, je především spokojený závodník, případně divák. Jinými slovy - celá Author Maraton Tour je zde pro lidi, kteří horskými koly žijí. Právě jim má nabídnout nejen různorodou náročnost tratí, ale i jejich začlenění do skutečně krásné krajiny. Přestože jde mnoha jezdcům logicky primárně o samotný výkon, pořadatelé se již řadu let všemi silami snaží, aby lokality, v nichž se jednotlivé závody konají, přinesly mnohem více zážitků, než jen fyzické vypětí a konkrétní druh terénu“¹*. Dle našich analýz při lokalizaci svých závodů opravdu využívají obce s rozšířenou působností, které mají vyšší průměrné ukazatele celkového potenciálu využití krajiny pro cestovní ruch. Přesto se nám statisticky významný pozitivní asociační vztah projevil pouze u potenciálu Typu krajiny.

Účastníci seriálu závodů KPŽ ČS se při svém rozhodování o účasti na závodech primárně neorientují na atraktivitu místa konání a ani na hodnocení jeho vhodnosti pro cykloturistiku. Z našich dat je zřejmé, že se dlouhodobě a v hojném počtu účastní i závody v místech jako jsou Odry a Oderské vrchy, Holešov a Hostýnské vrchy, Mladá Boleslav, Hustopeče a podobně, tedy v místech s nižším celkovým potenciálem pro cestovní ruch i nižším ohodnocením jeho především přírodních segmentů nebo vhodnosti pro cykloturistiku.

¹ [online] [vid. 25.dubna 2016] Dostupné z: <http://cz.author.eu/author-maraton-tour>

Negativní asociační vztah mezi počty účastníků a ukazatelem délky pobytu občanů ČR v obci s rozšířenou působností kde se závod pořádá, si logicky spojujeme s tím, že místa s nižší atraktivitou pro cestovní ruch mají i nižší návštěvnost a také kratší délku pobytu (Palatková 2006).

Pozitivní monotónní závislost ($\alpha < 0,05$) zjištěná u vztahu počtu startujících v závodech KPŽ ČS a vzdáleností místa startu od města Brna naznačuje, že účastnický potenciál stoupá se vzdáleností místa startu od Brna. Domníváme se, že vysvětlením by mohlo být zjištění, že převážná část závodů seriálu KPŽ ČS je situována do Středočeského a Královehradeckého kraje. Tyto kraje jsou blíže nepochybně vyššímu místu účastnického potenciálu cyklistů z Prahy. Dále zde hraje svou roli i dálniční spojení Praha - Brno. Vysvětlením by mohlo být také to, že ve směru Brno - Praha se k místu startu sčítají proudy účastníků z různých míst a ten z Brna a okolí je ochoten cestovat i dále. V opačném směru je možný úbytek účastníků z Prahy se zvětšující se vzdáleností ve směru na Brno a dále. Nicméně koeficientem determinace tohoto vztahu ($\tau^2 * 100 = 19,4$) lze vysvětlit pouze cca 20 % variability počtu účastníků závodů KPŽ ČS. Hodnocení dálniční dostupnosti míst startu výrazně neasociuje s počtem účastníků a proto nemůžeme zamítnout H_0 a konstatujeme, že ačkoliv je dominantní formou dopravy účastníků na místo startu doprava automobilová, nemá její kvalita, vyjádřená dálniční dostupností ORP, výrazný vliv na počty účastníků.

Kvantitativní vyjádření Potenciálu ploch a linií je založeno na součtu hodnocení typu krajiny a dále na hodnocení dálniční a silniční dostupnosti, délce a typu železničních tratí, délce břehů vodních ploch, délce řek v hodných ke splouvání a zastoupení ploch národních parků a chráněných krajinných oblastí. Počty účastníků seriálu KPŽ ČS výrazně asociuje s nižší hodnotou tohoto ukazatele v obcích s rozšířenou působností, kde je trať závodu situována. Jak je výše uvedeno, zdá se, že dálniční dostupnost není limitujícím faktorem pro vysoký účastnický zájem a tak i lokalizace s nižším potenciálem ploch a linií významně neovlivní počty účastníků.

Očekávali jsme, že lokalizace závodů do míst s přidanou hodnotou institucionální ochrany přírody (národní parky a chráněné krajinné oblasti) bude mít vliv i na počty závodníků. Nicméně zjištěná míra sociace je v obou případech nízká. Vysvětlujeme si to jistými omezeními pro chování organizátorů i účastníků v těchto lokalitách.

Hodnocení vhodnosti území pro cykloturistiku v sobě zahrnuje jak přírodní atributy, tak i služby či podmínky. Bína (2002, s. 6,7) uvádí, že „Ve stupni 1 je rovinatá až pahorkatinná krajina v zemědělských územích v oblastech bez výraznějšího ekologického poškození, s malým podílem lesů a kompaktními sídly, s vhodnými vedlejšími silnicemi a polními cestami. Stupeň 2 tvoří rovinatá až pahorkatinná krajina v oblastech, kde je více lesů a vodotečí, popř. i vodních ploch. Začleňovány jsou rovněž výše položené krajiny odpovídající vrchovinám, které mají charakter rozevřených údolí a širokých hřbetů. Do stupně 3 řadíme území s větším podílem lesů, nízkou hustotou osídlení a vysokou krajinnou estetikou, často i náhorní plošiny hor.“ Jak bylo uvedeno výše, pro konání závodů je především využívána krajina Typu I a II. Tedy horská, podhorská a vrchovinná krajina. Nelze tedy očekávat nějakou vyšší asociaci mezi hodnocením vhodnosti krajiny pro cykloturistiku veřejnosti a počtem účastníků cyklistických závodů.

Statistické ukazatele o cestovním ruchu v obcích s rozšířenou působností, publikované Českým statistickým úřadem, nejsou příliš rozsáhlé. Ukazatele o počtu hromadných ubytovacích zařízení a počtu lůžek v nich jsou relativně stabilní a tak jsme ani neočekávali, že

by počty účastníků mohli jejich hodnotu ovlivnit. Počty účastníků závodů seriálu KPŽ ČS asociují s místy s kratší délkou pobytu v ORP. Vysvětlením je i asociace tohoto ukazatele s nižší atraktivitou území pro cestovní ruch. Oba seriály závodů mají celorepublikovou působnost a čerpají především z domácích účastníků tedy rezidentů z pohledu cestovního ruchu. V současném stavu našeho výzkum v této oblasti nelze prozatím konstatovat, že účastníci cykloeventů ovlivňují tyto sledované ukazatele o cestovním ruchu. Proto se v dalším období pokusíme zaměřit na skladbu účastníků, odkud pochází a zda a jak využívají služeb cestovního ruchu při účasti na závodech seriálů KPŽ ČS a AMT.

Nezanedbatelnou skutečností je zjištění, že pořadatelé seriálu KPŽ ČS obměňují lokality svých závodů a hledají optimální kombinaci lokalizačních předpokladů pro maximalizaci účastnického potenciálu. U seriálu AMT je patrná snaha o stabilní a tradiční lokalizaci s využitím atraktivity prostředí.

Přes rozdílnost přístupů k lokalizaci jednotlivých závodů představují oba seriály závodů, především svou dlouholetou tradicí a počtem účastníků, značný turistický potenciál využitelný v cestovním ruchu.

Závěr

Využití krajiny je mnohovýznamovým pojmem. Setkáváme se s ním v geografii, ekonomických vědách i cestovním ruchu. Vlastní využití krajiny pro cestovní ruch bývá spojováno s jejími předpoklady pro toto využití. Použili jsme rozdělení předpokladů na „lokalizační“ a „realizační“ dle Bíny (2010), jimiž je vyjádřen potenciál využití definovaných regionů, v našem případě obcí s rozšířenou působností, pro cestovní ruch. Ve shodě s citovaným autorem musíme zdůraznit, že žádný formalizovaný model nemůže postihnout lokalizační podmínky ve zvolených regionech v jejich naprosté úplnosti.

Dochází také ke změnám vnímání vhodnosti krajiny pro určité aktivity spolu se změnou její vybavenosti (transportní zařízení a budování specifické infrastruktury, použité prostředky – elektricky asistovaná kola apod.). V průběhu času se tvoří a také bohužel i zanikají tradice pořádání eventů nejrozličnějšího charakteru s vlivem na návštěvnost daného území. Stejně tak se mění v čase i předpoklady realizační. Některé v horizontu měsíců, let i celých desetiletí (například budování dálniční sítě).

V našem článku se pokoušíme analyzovat prostorovou distribuci seriálu závodů na horských kolech pro profesionály i amatérské jezdce. Tyto závody mají dlouholetou tradici a nezpochybnitelnou sportovní úroveň. Stali se událostmi – „EVENTS“, které do určité oblasti přivádějí aktivní účastníky, ale i diváky. Vzhledem k tomu, že se jedná o aktivitu konanou převážně mimo domov, lze tyto profesionální a amatérské závodníky považovat za jistým způsobem specifické účastníky cestovního ruchu.

Naše výsledky asociační analýzy naznačují, že strategie pořadatelů AMT, kteří se z hlediska lokalizace závodu zaměřují na místa s vyšším potenciálem využití krajiny pro cestovní ruch, jsou v souladu s očekávaným vyšším počtem účastníků. Pořadatelům seriálu KPŽ ČS, kteří se snaží přivést sportovní události i do míst s nižším celkovým potenciálem využití krajiny pro cestovní ruch se daří navyšovat celkové počty účastníků. Negativní monotónní závislost mezi počtem účastníků a délkou pobytu v hromadných ubytovacích zařízeních vztahujeme ke skutečnosti, že méně atraktivní turistická místa jsou méně a kratší dobu navštěvována. Nabízí se otázka, zda tyto charakteristiky cestovního ruchu v obcích s rozšířenou působností mohou

být ovlivněny právě realizací cykloeventů, či rozhodnutím účastníků navštívit danou oblast z důvodu aktivní či pasivní účasti na závodě nebo přípravou na něj.

Domníváme se ve shodě s autory výzkumů o dopadu pořádání sportovních událostí na cestovní ruch např. Raabová (2012), Gratton, Shibli a Coleman (2006), Shipway a Fyall, (2012), že vhodně zvolenou strategií využití krajiny a jejího potenciálu pro pořádání událostí a akcí (EVENTS) lze ovlivnit cestovní ruch dané lokality. Organizace sportovních i kulturních eventů se může stát produktem i nástrojem destinačního managementu s cílem valorizace potenciálního využití destinace a může přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti daného regionu na trhu cestovního ruchu.

Jsme si vědomi, že události a akce mají relativně krátkou dobu trvání, a i proto lze jejich přímý vliv na cestovní ruch hůře zaznamenat. Nicméně seriály závodů mají letitou tradici, a proto předpokládáme, že účastníci závodů tato místa navštěvují opakovaně anebo sem jezdí i v souvislosti s jinou aktivitou, než je cyklistika. Multiplikační efekt pořadatelských eventů a jejich dopad na cestovní ruch tak lze s jistou pravděpodobností předpokládat, ale prozatím nikoliv prokázat. Proto se v dalším období zaměříme na výzkum této problematiky.

Literatura

- [1] BÍNA, J., 2010. Aktualizace potenciálu cestovního ruchu v České republice. Závěrečná zpráva úkolu B.10/CR [online]. [vid. 12. duben 2016]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/images/uzemnirozvoj/cestovni ruch/potencialCR/PotencialCR-text.pdf>
- [2] BÍNA, J., 2002. Hodnocení potenciálu cestovního ruchu v obcích České republiky. *Urbanismus a územní rozvoj*, roč. V, č. - 1/2002 [online]. [vid. 12. duben 2016]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1456/jaro2007/KRGCR/um/Hodnocen__potenci_lu_CR_v_obc_ch_R_b_na.pdf
- [3] DOHNAL, V. et al., 1985. *Rajonizace cestovního ruchu ČSR*. Praha: Merkur, 167 s.
- [4] GETZ, D., 2008. Event tourism: Definition, evolution and Research. *Tourism Management* 29, s. 403 – 428 [online]. [vid. 19. duben 2016] Dostupné z: www.science.direct.com
- [5] GIBSON, H. J., C. WILLMING and A. HOLDNAK, 2003. Small-scale event sport tourism: fans as tourist. *Tourism Management* 24, s. 181-190. [online]. [vid. 19. duben 2016] Dostupné z: www.science.direct.com
- [6] GIORGIO, A. and G. SPINELLI, 2009. Sport tourism role in IRT theory. A conceptual framework, In: *3rd IRT International Scientific Conference*. Helwan – Egypt.
- [7] GIBSON, H., 2013. *Sport tourism: concepts and theories*. New York, London: Routledge. ISBN: 0415348099
- [8] GRATTON, CH., S. SHIBLI and R. COLEMAN, 2006. The economic impact of major sports events: a review of events in the UK. *The Sociological Review, Wiley Online Library* [online] [vid. 27. září 2016]. Dostupné z: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1467-954X.2006.00652.x/abstract>
- [9] HALL, C. M., 1989. The definition and analysis of hallmark tourist events. *GeoJournal*, 19(3), 263-268.

- [10] HAVRLANT, J., 2005. Vývoj rekreačních forem cestovního ruchu v oblasti Beskyd. In: M. FŇUKAL a P. PTÁČEK, *Geografie, cestovní ruch a rekreace*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, s. 133–148. ISBN 80-2441-221-7
- [11] HAVRLANT, M., 1986. *Rekreační potenciál a zařízení terciární sféry v Ostravské průmyslové oblasti*. Ostrava: Ostravská univerzita. ISBN 80-7042-044-8
- [12] HENDL, J., 2008. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2. vyd. Praha: Portál, 408 s. ISBN 978-80-7367-485-4.
- [13] KIRÁLOVÁ, A., 2003. *Marketing destinace cestovního ruchu*. Praha: Ekopress, 173 s. ISBN 80-86119-56-4.
- [14] KLAPKA, P., E. NOVÁKOVÁ a B. FRANTÁL, 2008. Metodologické přístupy k hodnocení potenciálu cestovního ruchu území. *Miscellanea Geographica*, **2008**(14), 65-70. ISSN 2084-6118
- [15] KOTÍKOVÁ, H. a E. SCHWARTZHOFOVÁ, 2008. *Nové trendy v pořádání akcí a událostí (events) v cestovním ruchu*. Praha: MMR ČR, 99 s. ISBN 978-80-87147-05-4.
- [16] NOVOTNÁ, M., 2005. Ohodnocení geografického potenciálu pro cestovní ruch v Plzeňském kraji. In: *Acta Facultatis Rerum Naturalium Universitatis Comenianae, Geographica*, No. 3, 392–405. Bratislava: Univerzita Komenského, ISBN 80-223-2144-3.
- [17] PALATKOVÁ, M., Š. TITTELBACHOV a T. VALSKÁ, 2012. *Marketingová koncepce cestovního ruchu 2013-2020* [online]. [vid. 24. dubna 2016]. CZECHIT – interní studie. Dostupné z: http://www.czechtourism.cz/getmedia/fa20d069-2d8b-4d19-8591-b19083531b33/11_12_13_marketingova_strategie.pdf.aspx
- [18] PALATKOVÁ, M., 2006. Destinační management a vytváření produktů v cestovním ruchu. Prolínání destinací a destinační partnerství. Hospodářská komora hlavního města Prahy. [online], [vid. 12. května 2016], Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/3869c784-9a21-41d7-aa4e-3ae736eccbe4/GetFile7_3.pdf
- [19] RAABOVÁ, T. a kol., 2012. *Ekonomický dopad mezinárodních běžeckých závodů RunCzech.com 2011*. Praha: EconomicimpacT v.o.s
- [20] ROCHE, M., 2000. *Mega-events and modernity: Olympics and expos in the growth of global culture*. London: Routledge. ISBN 0 7619 5560 3
- [21] ROSS, S. D., 2001. *Developing sports tourism An eGuide for Destination Markets and Sport Events Planners*. National Laboratory for Tourism and eCommerce, University of Illinois [online] [vid. 12. května 2016]. Dostupné z: <http://www.lib.teiher.gr/webnotes/sdo/Sport%20Tourism/Sport-Tourism%20Development%20Guide.pdf>
- [22] RYGLOVÁ, K., M. BURIAN, I. VAJČNEROVÁ et al., 2011. *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada Publishing, a.s. ISBN 978-80-247-4039-3
- [23] SHIPWAY, R. and A. FYALL, 2012. *International Sports Events – Impact, experience and identities*. New York, London: Routledge. ISBN 80-978-0-203-13123-7.
- [24] ŠPRINCOVÁ, S. a I. LEPKA, 1990. Rajonizace oblasti cestovního ruchu Jeseníky (srovnávací studie). In *Acta Universitatis Palackianae Olomucensis. Facult as Rerum Naturalium* 98, *Geographica-Geologica* XXIX, 89– 106. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci,

- [25] ŠPRINCOVÁ, S., 1965. The Regionalization of Tourism. In: *Edice referátů k zasedání Komise pro ekonomickou rajonizaci při Mezinárodní geografické unii Komunikát: 4.* Brno: GGÚ ČSAV, 6 s.
- [26] VYSTOUPIL, J. a kol., 2006. *Atlas cestovního ruchu České republiky.* Praha: MMR, ISBN 80-220-7256-1.
- [27] VYSTOUPIL, J., M. ŠAUER a kol., 2011. *Geografie cestovního ruchu České republiky.* Plzeň: nakl. Aleš Čeněk s.r.o., 315 s. ISBN 978-80-7380-340-7 315.
- [28] Destinační management ČR 2016. Závěrečná zpráva z marketingového výzkumu, [online].[vid. 20. září 2016]. Brno: FOCUS Marketing & Social Research. Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/institut-turismu/marketingovy-vyzkum/analyzy/turisticky-potencial-kraju-cr/>

Příloha 1

Místa konání závodů a jejich charakteristiky

Seriál	Název závodu	Místo startu	Měsíc	ORP	P.Start	B_CP	B_PPL	B_PA	B_CHKO/NP	B_TYP	B_PP	B-DD	P_host/r	P_noc/r	P-DP	P_HUZ	P_PL	Km Praha	Km Brno	Vhodn. Cyklo
AMT	AUTHOR VALTICKÉ CYKLOBRANÍ	Valtice	ZÁŘÍ	Břeclav	258	1150	280	870	0	-80	0	150	112755	212115	1,9	108	5094	258	59	32
AMT	LAHOFER AUTHOR CUP	Vranovská přehrada	SRPEN	Znojmo	260	1790	375	1415	80	-50	20	0	121488	294977	2,2	143	6339	203	68	73
AMT	AUTHOR 50 BEZDĚŽ	Bezděz	KVĚTEN	Česká Lípa	666	1825	560	1265	41	120	161	46	95720	307323	3,2	101	7446	92	308	535
KPŽ	KOUTY MTB MARATON ČS	Kouty	SRPEN	Šumperk	700	1570	635	935	60	330	100	0	343817	100691	3,3	10	571	251	136	537
AMT	AUTHOR PRAŽSKÁ 50	Praha - Dejvice-Okoř azpě	ZÁŘÍ	Kladno	703	960	170	790	61	-60	20	150	16329	32211	2,1	23	920	30	242	98
AMT	MALEVIL CUP BY AUTHOR	Jablonné v Podještědí	ČERVEN	Liberec	865	1910	510	1400	21	91	101	51	90877	256168	2,9	89	6144	110	309	520
KPŽ	JESTŘEBÍ HORY ČS	Úpice	KVĚTEN	Náchod	875	1575	555	1020	60	190	140	15	120088	46191	3	56	2785	156	158	405
KPŽ	KARLOVARSKÝ BIKEMARATON ČS	Karlovy Vary	SRPEN	Karlovy Vary	875	1535	465	1070	40	230	0	0	258463	77792	6	150	12531	128	338	459
KPŽ	JEŠTĚD TOUR ČS	Liberec	ČERVEN	Liberec	925	1910	510	1400	20	150	100	150	90877	256168	2,9	89	6144	110	309	520
AMT	AUTHOR 50 ČESKÝ RÁJ	Branžev - Nová Ves	DUBEN	Mnichovo Hradiště	1109	970	455	515	40	130	120	150	16813	52621	3,1	30	1619	76	275	430
KPŽ	ORLÍK TOUR ČS	Orlík	ČERVEN	Příbram	1125	1390	535	855	0	120	0	105	46280	161063	3,2	74	5106	85	253	652
KPŽ	VRCHLABÍ ŠPINDL TOUR ČS	Vrchlabí	ČERVENEC	Vrchlabí	1125	1275	530	745	60	290	160	0	696875	200598	4	296	13275	130	255	193
KPŽ	ŠUMAVSKÝ MTB MARATON ČS	Zadov	ČERVENEC	Vimperk	1150	1160	650	510	140	430	200	0	63371	212132	3,2	130	4717	148	266	274
AMT	AUTHOR ŠELA MARATHON	Lipník nad Bečvou/Helfštyl	KVĚTEN	Lipník nad Bečvou	1179	505	310	195	0	-20	0	150	3883	7661	2,2	4	147	311	109	150
KPŽ	PLZAŇSKÁ PADESÁTKA ČS	Plzeň	ZÁŘÍ	Plzeň	1300	1895	560	1335	0	80	0	150	88472	168702	1,9	71	5655	92	297	159
KPŽ	MANITOU ŽELEZNÉ HORY ČS	Chrudim	SRPEN	Chrudim	1325	1355	490	865	60	160	20	30	189053	77530	2	67	3908	133	129	469
KPŽ	ODESRKÁ MLÝNICE ČS	Klokočůvek u Oder	ZÁŘÍ	Odry	1350	675	430	245	0	160	0	150	8473	21735	2,5	15	862	336	133	124
AMT	AUTHOR ZNOVÍN CUP	Šatov	ČERVENEC	Znojmo	1418	1790	375	1415	80	-50	20	0	121488	294977	2,2	143	6339	203	68	73
KPŽ	VYSOČINA ARÉNA TOUR ČS	Nové Město	ŘÍJEN	Nové Město na Moravě	1450	730	440	290	80	200	40	0	80771	236192	2,9	66	3949	166	86	372
KPŽ	MLADÁ BOLESLAV TOUR ČS	Mladá Boleslav	KVĚTEN	Mladá Boleslav	1475	1195	230	965	0	40	0	150	57470	25684	2	47	2059	64	263	225
KPŽ	TRANS BRDY ČS	Letý u Prahy	DUBEN	Černošice	1600	1235	480	755	20	80	0	150	79610	38640	2	74	3083	28	215	321
KPŽ	PRAHA KARLŠTEJN TOUR ČS	Praha - Chuchle	ČERVENEC	Beroun	1625	1340	430	910	60	120	160	150	64921	35079	2	45	1680	13	240	297
KPŽ	BIKEMARATON DRÁSAL ČS	Holešov	ČERVEN	Holešov	1725	430	205	225	0	80	0	135	799	2963	3,9	3	134	284	81	0
KPŽ	VYLTICKÉ CYKLOBRANÍ ČS	Hustopeče	DUBEN	Břeclav	1800	1022	303	718	0	80	20	150	98281	194760	2	108	5094	231	59	32
KPŽ	ZNOJMO BURČÁK TOUR ČS	Znojmo	ZÁŘÍ	Znojmo	2100	1790	375	1415	80	80	20	0	125448	308277	2,3	143	6339	203	68	73
AMT	AUTHOR KRÁL ŠUMAVY	Klatovy	KVĚTEN	Klatovy	2150	1735	660	1075	81	331	221	31	74065	227183	3,0	119	4829	131	336	585
AMT	ČT AUTHOR CUP	Josefův Důl	ŘÍJEN	Jablonce nad Nisou	2995	1020	775	245	81	270	0	150	68830	229394	3,3	137	4973	108	307	192
				AMT průměr	724	1520	452	1068	42	105	76	71	126723	163626	3	80	4959	141	220	361
				AMT SMD	251	334	127	273	22	121	55	63	91726	100947	1	44	3299	68	96	188
				KPŽ ČS průměr	1582	1208	458	751	44	144	51	88	109888	143681	3	91	4244	157	186	247
				KPŽ ČS SMD	452	421	145	394	41	119	74	66	149244	99617	1	66	2915	89	92	176
				AMT + KPŽ ČS průměr	1264	1324	455	868	43	130	60	82	116123	151068	3	87	4509	151	199	289
				AMT + KPŽ ČS SMD	567	424	141	389	36	123	70	67	132996	102334	1	60	3139	83	96	192

Zdroj: vlastní

Legenda: **P. Start** – průměrný počet startujících, **B_CP** – body celkový potenciál cestovního ruchu ORP, **B_PL** – body potenciál ploch a linií ORP, **B_PA** – body přírodní atraktivity ORP, **B_CHKO/NP** – body potenciál ploch Chráněných krajinných oblastí a Národních parků ORP, **B_TYP** – body Typ krajiny ORP, **B_PP** – body přírodní pozoruhodnosti na území ORP, **B_DD** – body dálniční dostupnost ORP, **P_host/r** – průměrný počet hostů 2012 – 2015 v ORP, **P_noc/r** – Průměrný počet nocí strávených v ORP, **P_DP** – průměrná délka pobytu v ORP, **P_HUZ** – počet hromadných ubytovacích zařízení v ORP, **P_PL** – průměrný počet lůžek v HUZ v ORP, **Km Praha** – vzdálenost místa startu od Prahy, **Km Brno** – vzdálenost místa startu od Brna, **Vhodn. Cyklo** – vhodnost krajiny pro cykloturistiku